esanti nuskendusi Ventės pilis. Nurodytoje vietoje, 1,8-2,5 m gylyje, išties rasti akmenys, pasklidę maždaug 50x50 m dydžio plote. Akmenys nuo 10x10 cm iki 1x1 m dydžio. Apdirbtų, skaldytų akmenų, plytgalių, kalkių skiedinio nepastebėta. Panašių mažesnių akmenynų yra ir arčiau Ventės rago. Tai, matyti, vandens išskalautos morenos žymes.

Vladas Žulkus, Valerijus Krisikaitis

PLATELIŲ EŽERO IR PAKRANČIŲ ŽVALGYMAS

Platelių ežero dugno žvalgyba pradėta 1986 m. (žr.: ATL 1986 ir 1987 metais. - V., 1988. - P. 187-189). 1988 ir 1989 m. ji buvo tęsiama PRPI iniciatyva ir Lietuvos kraštotyros draugijos Klaipėdos skyriaus bei Lietuvos kultūros fondo "Budys" lėšomis.

Ežere, po vandeniu, buvo apmatuoti du anksčiau aptikti luotai ir senovinio tilto vietoje atidengtas dugno plotelis.

Luotas Nr. 2 (pav. 21:1) yra apie 50 m į šiaurės vakarus nuo senovinio tilto ir apie 30 m į rytus nuo senovinės prieplaukos šalia Šventorkalnio. Jis guli dumble, 6,5 m gylyje, ragu į atabrado pusę. Jo bendras ilgis yra 5,12 m, plotis - 52-54 cm, išlikęs borto aukštis - 40 cm. Išskobtas iš vieno rąsto. Dvi to paties rąsto paliktos pertvaros dalija jį į tris dalis. Priekinė pertvara viršuje yra 10 cm, galinė - 13 cm pločio. Luoto ragas iškilęs aukščiau už laivagalį. Ties pertvaromis bortai buvo aukštesni, tose vietose yra buvusios skylės. Viena 4,5 cm skersmens skylė rasta kairiajame borte, o dvi, 4 ir 3 cm skersmens, buvo dešiniajame borte, laivagalyje. Luotas išskobtas kirviu. Laivagalis buvo viršuje platesnis, užapvalintas ir smailėjantis, ragas aštrus. Iš kokio medžio luotas skobtas, nenustatyta. Kiekviename borte turėjo būti dvi poros skylių rąstų ar kitokiems

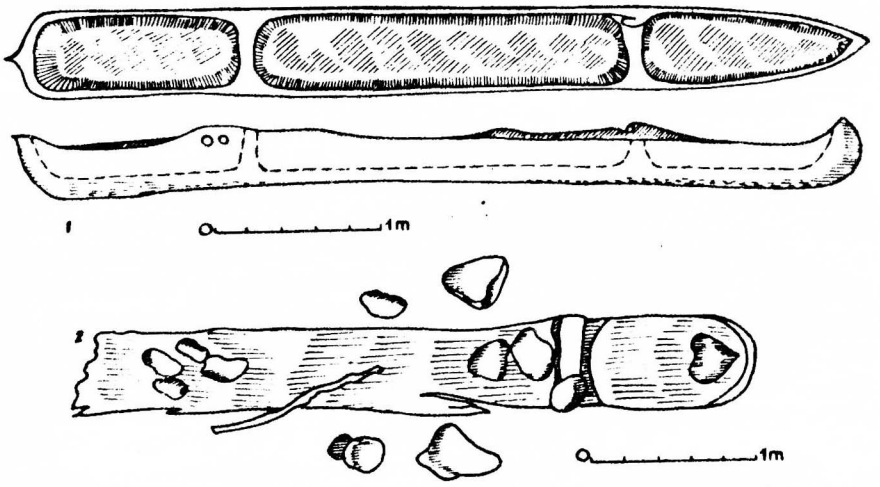

21 pav. Platelių ežeras. Luotai: 1 - Nr. 2 ir 2 - Nr. 3 išlikusi dalis

plūduramš pririšti prie luoto bortų. Jie reikalingi ilgo ir siauro laivelio stabilumui palaikyti. Taigi luoto būta trimarano.

Luoto Nr. 3 liekanos (pav. 21:2) rastos per 30 m į pietus nuo tilto liekanų ir per 30 m į pietvakarius nuo Pilies salos. Jis guli 12 m gylyje šalia povandeninio Pilies salos skardžio. Nuplovus 10-15 cm storio dumblo sluoksnį, nustatyta, kad čia guli tik 4,1 m ilgio luoto dalis. Išliko užapvalintas laivagalis, galinė pertvara ir viduriné dalis. Luoto plotis ties galine pertvara buvo 55 cm. Rastoji luoto dalis buvo nuskandinta - viduje yra 8 akmenys, o dar 5 gulėjo šalia. Luoto aplinkoje kitų fragmentų nerasta. Iš kokio medžio luotas išskobtas, nenustatyta.

Žvalgant senovinio tilto aplinką, apie 10 m gylyje rastas ąžuolinis 80,8 cm ilgio irklas. Tilto pietvakarinėje dalyje atplovus dumblą, kurio sluoksnis siekė 30 cm, rasti poliai su gerai išlikusiomis detalėmis. Tai buvo įvairiai ištašyti ir išpjaustyti polių galai, išilginių ir skersinių sujungimų fragmentai, kaiščiai. Padaryti šių konstrukcijų eskiziniai piešiniai. Tarp tilto polių rasta žiesto puodo fragmentų.

Ežero vakarinėje pakranteje, už jachtų klubo yra aukštumą, ištįsusi šiaures-pietų kryptimi. Jos viršuje, prie autoparkingo, 1988 m. rudenį pradėta statyti apžvalgos aikštelė. Nuėmus paviršiaus sluoksnį, aptikti akmenys ir plytos. Plungės rajono kultūros paminklų apsaugos inspektorės Muralienės prašymu aptiktosios liekanos buvo išmatuotos. Spejama, kad čia stovėjo 11,3x6,0 m dydžio medinis namas, orientuotas šiaurės vakarų-pietryčių kryptimi. Centrinėje pastato dalyje, atrodo, yra buvęs apie 2,2x2,0 m dydžio kaminas - virenė. Galėjo tai būti dvigalė troba su pereinama priemene-kaminu. Namo pamatai buvo iš akmenų ir plytų, surištų moliu. Kultūrinis sluoksnis sunaikintas, rasti tik XVI-XVII a. koklio ir keramikos fragmentai. Nemaža XVI-XVII a. radinių šios kalvos arime yra aptikusi Platelių kraštotyrininkė S. Stripinienė. Žymės kalvoje rodo, jog čia stovėjusios kelios dešimtys pastatų. Aerofotonuotraukoje galima įžiūrėti namus stovėjus abipus gatvės, kuri buvo orientuota šiaurės rytų-pietvakarių kryptimi. Čia yra buvusi XVI-XVII a. Platelių gyvenvietė.